

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

JĘZYK POLSKI

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Uwagi:

1. Model zawiera przykładowe odpowiedzi. Odpowiedzi zdającego mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.
2. Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – punkty częściowe, jeśli tak wskazano w modelu. Nie przyznaje się ułamków punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną przyznaje się zero punktów.
3. Za błąd rzeczowy w odpowiedziach dotyczących lektury nie przyznaje się punktu.

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Pkt	Pkt częściowe
1.	Cecha 1. - zdolność myślenia Cecha 2. - wyobraźnia Cecha 3. - samoświadomość	1	1 punkt za poprawne wskazanie trzech elementów
2.	Np. <u>postawa być</u> -otwartość na drugą osobę; -szacunek dla ludzi; -umiejętność udzielania pomocy; -szczerze zainteresowanie człowiekiem; -chęć odkrywania bliźnich/ dostrzeganie w nich tajemnicy; -dawanie wolności drugiemu człowiekowi; -okazywanie miłości/ zaufania; -altruizm; <u>postawa mieć</u> -bierność; -zapatrzanie w siebie/ egoizm; -przywiązanie do swoich poglądów; -traktowanie drugiego człowieka jak przedmiotu; -chęć posiadania coraz nowszych i doskonalszych dóbr.	2	po 1 punkcie za trzy poprawne cechy w każdej postawie
3.	1P 2F 3P 4F 5F	2	2 punkty za 5 poprawnych odpowiedzi 1 punkt za 4 poprawne odpowiedzi
4.	B	1	

5.	<p><i>choćby się spokorniało</i> <i>(choćby się) głupią minę stroiło</i> <i>choćby się chciało ostrzec</i> <i>choćby się chciało pomóc</i> <i>(choćby się chciało) własną gębą podmuchać</i> <i>choćby się chciało pomóc własną gębą</i> <i>podmuchać</i></p> <p>Np. Wykonanie tych czynności w odpowiednim czasie - zapewniłoby bezpieczeństwo najbliższym, - złagodziłoby ból/cierpienie innych, - pokazałoby naszą miłość/szacunek/troskę, - ulżyłoby innym w obowiązkach, - zatrzymałoby ważne dla nas osoby zanim odejdą, - uchroniłoby nas przed odczuwaniem żalu, - pokazałoby sens każdego wysiłku.</p>	1	1 punkt za 3 cytaty wraz z ich znaczeniem
6.	<p><i>niepielony ogród <u>lub</u></i> <i>To niepielony ogród, samym tylko</i> <i>Bujnie krzewiącym się chwastem porosły.</i></p> <p><u>Znaczenie</u>, np. Świat jest zły, dominuje w nim podłość/ oszustwo/ cechuje go chaos moralny.</p> <p><u>Powód oceny</u>, np. - Hamlet widzi świat w sposób pesymistyczny, bo czuje się oszukany/zawiedziony/rozgoryczony sytuacją w swoim domu. - Hamlet dostrzega liczne grzechy/ hipokryzję osób żyjących na dworze.</p>	2	<p>2 punkty za poprawne podanie metafory, jej znaczenia oraz wyjaśnienia takiej oceny</p> <p>1 punkt za poprawne podanie metafory i jej znaczenia <u>lub</u> metafory i wyjaśnienia takiej oceny świata</p>
7.	<p>Hamlet milczy, gdyż</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie chce ujawnić swojego braku akceptacji/ swojej dezaprobaty dla tego, co dzieje się na dworze (szybkiego małżeństwa matki po śmierci męża/ jej krótkiej żałoby). - chce być posłusznym synem. - nie chce wchodzić w konflikt z matką/ stryjem. 	1	
8.	<p>A 3 B 2 C 5 D 1 E 6 F 4</p>	4	<p>4 punkty za 6-5 poprawnych dopasowań</p> <p>3 punkty za 4 poprawne dopasowania</p> <p>2 punkty za</p>

			3 poprawne dopasowania 1 punkt za 2 poprawne dopasowania															
9.	<p>Np.</p> <p>1. apostrofa - poinformowanie, do kogo zwraca się bohater, wskazanie odbiorcy <i>lub</i> wykrzyknienie <i>lub</i> powtórzenie - wzmocnienie zawołania, nadanie emocjonalnego charakteru, podkreślenie dramatyizmu.</p> <p>2. porównanie - scharakteryzowanie bohaterki (osoby jeszcze niedawno w żałobie, oplakującej stratę męża), ukazanie ostatnich wydarzeń z życia bohaterki, zobrazowanie ogromu jej rozpaczy.</p> <p>3. hiperbola <i>lub</i> wykrzyknienie <i>lub</i> epitet <i>lub</i> wyliczenie- podkreślenie znaczenia cechy, wzmocnienie negatywnego obrazu świata, podkreślenie dramatyizmu sytuacji bohatera.</p> <p>4. kontrast <i>lub</i> przenośnia (dopuszczalne: antyteza)– wzmocnienie różnicy między starym a nowym królem, podkreślenie wielkości ojca i małości stryja.</p>	2	2 punkty za 4 - 3 poprawne przykłady (środek stylistyczny oraz funkcja) 1 punkt za 2 poprawne przykłady															
10.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Przykład z <i>Hamleta</i></th> <th>Cecha dramatu szekspirowskiego</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Np. Hamlet nie musiał zginąć, dokonanie zemsty było jego świadomym wyborem.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td></td> <td>Brak zasady trzech jedności/ brak jedności czasu, miejsca i akcji.</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td></td> <td>Wprowadzenie scen zbiorowych.</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Np. Królowa Gertruda używa języka podniosłego, a grabarze/wartownicy języka potocznego, a nawet komicznego.</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Przykład z <i>Hamleta</i>	Cecha dramatu szekspirowskiego	1.	Np. Hamlet nie musiał zginąć, dokonanie zemsty było jego świadomym wyborem.		2.		Brak zasady trzech jedności/ brak jedności czasu, miejsca i akcji.	3.		Wprowadzenie scen zbiorowych.	4.	Np. Królowa Gertruda używa języka podniosłego, a grabarze/wartownicy języka potocznego, a nawet komicznego.		3	3 punkty za 5 poprawnych przykładów 2 punkty za 4-3 poprawne przykłady 1 punkt za 2 poprawne przykłady
Lp.	Przykład z <i>Hamleta</i>	Cecha dramatu szekspirowskiego																
1.	Np. Hamlet nie musiał zginąć, dokonanie zemsty było jego świadomym wyborem.																	
2.		Brak zasady trzech jedności/ brak jedności czasu, miejsca i akcji.																
3.		Wprowadzenie scen zbiorowych.																
4.	Np. Królowa Gertruda używa języka podniosłego, a grabarze/wartownicy języka potocznego, a nawet komicznego.																	

	5.	Wprowadzenie elementów fantastycznych/ nadprzyrodzonych złamanie zasady mimesis.		
11.	Kryteria oceniania podania zamieszczone są poniżej.		5	
12.	<p><u>Wydarzenie rozpoczynające akcję:</u> - rozmowa Zosi z dyrektorem na temat przyszłości Wiktora w szkole lub rozmowa Wiktora z wychowawczynią (Zosią).</p> <p><u>Wydarzenie kończące akcję:</u> - zakupy Wiktora na bazarze/rozmowa handlarek na bazarze o matce Wiktora lub majówka Joanny i Wiktora na lotnisku.</p> <p><u>Wydarzenia pojawiające się w przedakcji:</u> np. - pobyt Joanny w Syrii, - choroba i pogrzeb matki Joanny i Zosi, - czas pobytu matki Wiktora w Polsce/ jej wyjazd do Anglii, - pobyt Szymona/fotografa w Iraku, - życie Kai na wsi, - wspomnienia z młodości babci Wiktora, np. o występach sióstr Warmickich, o balu i czerwonej sukience, - wspomnienia o dawnych mieszkańcach ulicy Gołębiej.</p> <p><i>Do przykładów pojawiających się w przedakcji zaliczamy tylko wydarzenia z przeszłości bohaterów.</i></p>		3	<p>3 punkty za wydarzenia tworzące akcję <u>oraz</u> 4 przykłady z przedakcji</p> <p>2 punkty za wydarzenia tworzące akcję <u>oraz</u> 3 przykłady z przedakcji</p> <p>1 punkt za wydarzenia tworzące akcję <u>oraz</u> 2 przykłady z przedakcji</p>
13.	<p>Np. Zosia a) <u>siła charakteru:</u> -wstawienie się u dyrektora za Wiktorem, -bezpłatne korepetycje dla Wiktora z języka polskiego, -opieka nad Joanną po śmierci rodziców, -wspieranie Malwiny po próbie samobójczej, -wyrwanie się z kompleksów młodości (córka alkoholika, samotna, wagarowiczka).</p> <p>b) <u>słabość charakteru:</u> -niska samoocena (nudna, zbyt dobrze zorganizowana, smutna), -zamknięcie się na innych (powierzenie kłopotów pamiętnikowi), -poddanie się szantażowi Joanny (niechodzenie na randki),</p>		3	po 1 punkcie za dwa poprawne przykłady do wskazanej postaci

	<p>-stawianie Krzysztofa na drugim planie (częste odwoływanie spotkań).</p> <p>Joanna a) <u>siła charakteru:</u> -przyjaźń z Kają pomimo negatywnych komentarzy kolegów, -niepoddanie się presji Kaśki, -radość z wygranej Kai w konkursie plastycznym, -opieka nad Zosią w czasie choroby, -kibicowanie Wiktorowi w czasie treningu, -pamięć o mamie (wizyty na cmentarzu, listy), -zabranie Wiktora na lotnisko, -pomoc w prowadzeniu domu. b) <u>słabość charakteru:</u> -zazdrość o Zosię/ Krzysztofa, -zachowania egoistyczne, -nierozumienie potrzeb siostry, -złośliwość w stosunku do Zosi, -obrażanie się na siostrę, -szantażowanie Zosi zmarłą mamą.</p> <p>Wiktor a) <u>siła charakteru:</u> -opieka nad babcią, -pomoc w zakładzie fotograficznym, -powrót do sportu/hokeja, -zerwanie z przeszłością (wysprzątanie pokoju, zmiana ubioru, przebaczenie mamie, powrót samolotów na półkę), -przyjęcie ewentualnych konsekwencji zerwania z gangiem złodziei (gotowość na pobicie), -opuszczenie grupy przestępczej. b) <u>słabość charakteru:</u> -sprzedaż kradzionych przedmiotów, -kłamstwa, np. o pracy na stacji benzynowej, -ucieczki ze szkoły, -picie alkoholu, -palenie papierosów.</p>		
14.	14.1 – B 14.2 – C 14.3 – B 14.4 – A	1	1 punkt za 4 poprawne przykłady
15.	D	1	

16.	<p>Np. Wiersz nosi tytuł <i>Remedium</i>, ponieważ podmiot liryczny uważa, że podróż byłaby -lekarstwem na jesień/ ponurą pogodę/ na codzienne problemy. -sposobem na ucieczkę od problemów.</p>	1											
17.	<table border="1"> <tr> <td>czasownik niedokonany z wiersza</td> <td>czasownik dokonany</td> </tr> <tr> <td>rządzić</td> <td>np. wyrządzić, zarządzić, urządzić, porządzić</td> </tr> <tr> <td>topić</td> <td>np. utopić, zatopić, podtopić, potopić</td> </tr> <tr> <td>pragnąć</td> <td>zapagnąć</td> </tr> <tr> <td>wiedzieć</td> <td>dowiedzieć (się)</td> </tr> </table> <p><i>Uznajemy również czasowniki niedokonane zapisane w formie występującej w wierszu.</i></p>	czasownik niedokonany z wiersza	czasownik dokonany	rządzić	np. wyrządzić, zarządzić, urządzić, porządzić	topić	np. utopić, zatopić, podtopić, potopić	pragnąć	zapagnąć	wiedzieć	dowiedzieć (się)	2	<p>2 punkty za trzy poprawne pary czasowników</p> <p>1 punkt za dwie poprawne pary czasowników</p>
czasownik niedokonany z wiersza	czasownik dokonany												
rządzić	np. wyrządzić, zarządzić, urządzić, porządzić												
topić	np. utopić, zatopić, podtopić, potopić												
pragnąć	zapagnąć												
wiedzieć	dowiedzieć (się)												
18.	<p>A - pani B - końmi C - źrebęciem D - przyjaciółmi E - cudzysłowie</p>	3	<p>3 punkty za 5 poprawnych przykładów</p> <p>2 punkty za 4-3 poprawne przykłady</p> <p>1 punkt za 2 poprawne przykłady</p>										
19.	C	1											
20.	<p>A. Wszyscy słuchali opowieści dziadka. B. Mówiliśmy o tych, którzy zwyciężyli w konkursie. C. Wyjdźmy, aby zebrać jabłka w sadzie. D. Przyjęcie babci./ Przyjęcie u babci. / Przyjęcie urządzone przez babcię./ Urządzenie przyjęcia przez babcię. E. Twoje życzenie jest takie, że trudno je spełnić./ Twoje życzenie jest czymś, co trudno spełnić.</p>	3	<p>3 punkty za 5 poprawnych przykładów</p> <p>2 punkty za 4 poprawne przykłady</p> <p>1 punkt za 3 poprawne przykłady</p>										
21.	<p>krwiodawca nosorożec falachron</p>	2	2 punkty za 4 poprawne przykłady										

	dusigrosz włóczykij pędziwiatr		1 punkt za 3 poprawne przykłady
22.	2F	1	
23.	C	1	
24.	Kryteria oceniania opisu przeżyć wewnętrznych są zamieszczone poniżej.	14	

KRYTERIA OCENY PODANIA

Zadanie 11. (0-5)

1. Treść (0-1)

1 punkt – sformułowanie prośby zgodnej z tematem (wypożyczenie kostiumów dla aktorów w szkolnym przedstawieniu), wymienienie trzech postaci z *Hamleta*
0 punktów – brak choćby jednego z wyżej wskazanych elementów.

2. Forma (0-1)

1 punkt – zachowanie formalnych wyróżników podania (miejsce, data, adresat, dane nadawcy, podpis).
0 punktów – brak choćby jednego z formalnych wyróżników podania.

3. Styl (0-1)

1 punkt – posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla pisma urzędowego, np. zwracam się z prośbą, prośbę uzasadniam/ motywuję.
0 punktów – brak zwrotów charakterystycznych dla pisma urzędowego.

4. Język (0-1)

1 punkt - dopuszczalny 1 błąd (składniowy, leksykalny, frazeologiczny, fleksyjny lub stylistyczny).
0 punktów – powyżej 1 błęd (składniowego, leksykalnego, frazeologicznego, fleksyjnego lub stylistycznego).

5. Ortografia i interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 2 błędy interpunkcyjne.
0 punktów – 1 błąd ortograficzny lub powyżej 2 błędów interpunkcyjnych.

KRYTERIA OCENY OPISU PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH

Zadanie 24. (0-14)

1. Treść (0-7)

- A. 1 punkt – podanie przyczyny (okoliczności, bodźców) przeżyć wewnętrznych.
0 punktów – brak przyczyn powodujących przeżycia.
- B. 1 punkt – nazwanie uczuć (doznań, emocji, stanów psychicznych).
0 punktów – błędne lub nieprecyzyjne nazywanie uczuć lub brak nazywania uczuć.

- C. 1 punkt – opis zewnętrznych przejawów stanów psychicznych (reakcji).
0 punktów – brak opisu zewnętrznych przejawów stanów psychicznych.
- D. 1 punkt – stosowanie narracji pierwszoosobowej.
0 punktów – brak narracji pierwszoosobowej.
- E. 3 punkty – praca zawiera trafne omówienie problemu sformułowanego w temacie:
a) opisanie problemu młodego człowieka w sposób pogłębiony,
b) wnikliwe przedstawienie sposobu radzenia sobie z wybranym problemem,
c) odwołanie się do przeżyć bohatera literackiego z lektury konkursowej drugiego etapu.

lub

- 2 punkty – praca zawiera trafne omówienie problemu sformułowanego w temacie:
a) opisanie problemu młodego człowieka w sposób powierzchowny,
b) spłycone przedstawienie sposobu radzenia sobie z wybranym problemem,
c) odwołanie się do przeżyć bohatera literackiego z lektury konkursowej drugiego etapu.

lub

- 1 punkt – praca zawiera próbę omówienia problemu sformułowanego w temacie:
a) odniesienie się tylko do niektórych elementów polecenia – przedstawienie tylko problemów młodego człowieka,
b) przywołanego bohatera nie można przyjąć jako poprawnego w kontekście podanego tematu,
c) przewaga opowiadania/ charakterystyki/ streszczenia nad opisem przeżyć wewnętrznych.

lub

0 punktów

- a) opis przeżyć wewnętrznych nie uwzględnia problemów młodego człowieka ani sposobów radzenia sobie z nimi,
b) przywołana postać pochodzi z lektury konkursowej drugiego etapu, ale nie jest osobą młodą,
c) przywołana postać nie pochodzi z lektury konkursowej drugiego etapu,
d) przywołana osoba nie jest postacią literacką,
e) brak przywołania postaci literackiej.

Uwagi:

1. Błędy dotyczące rodzajów i gatunków literackich, tytułów, imion i nazwisk autorów, bohaterów tekstów oraz fabuły powodują obniżenie oceny treści o jeden punkt.
2. W pracy krótszej niż określono, nie ocenia się kompozycji, segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji.
3. Jeżeli uczeń pisze pracę niezgodną z poleceniem lub redaguje inną formę wypowiedzi niż opis przeżyć wewnętrznych, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

2. Kompozycja (0-1)

- 1 punkt – zachowany logiczny i spójny tok rozważań, segmentacja konsekwentna i celowa, zaznaczona akapitami, prawidłowe proporcje pracy.
0 punktów – brak uporządkowania logicznego, znaczne zaburzenia spójności, segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji, nieprawidłowe proporcje pracy.

3. Styl (0-1)

1 punkt – styl konsekwentny, zastosowanie słownictwa opisującego wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć (dopuszczalne są porównania, wykrzyknienia, związki frazeologiczne).

0 punktów – styl niekonsekwentny lub brak słownictwa opisującego wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć.

4. Język (0-3)

3 punkty – dopuszczalne 3 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

2 punkty – dopuszczalne 4 błędy (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

1 punkt – dopuszczalne 5 błędów (składniowe, leksykalne, frazeologiczne, fleksyjne lub stylistyczne).

0 punktów – powyżej 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych).

5. Ortografia (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 2 błędy.

0 punktów – powyżej 2 błędów.

6. Interpunkcja (0-1)

1 punkt – dopuszczalne 3 błędy.

0 punktów – powyżej 3 błędów.